

# РЕЗЮМЕТА

на

научните трудове

на гл. ас. д-р Щерьо Стефанов Ножаров

катедра „Икономикс”, УНСС

*(които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“ и за заемане на академична длъжност „главен асистент“)*

## **Относно:**

Участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (микроикономика, макроикономика, икономическа политика и устойчиво развитие)“, обнародван в Държавен вестник, бр. 60 от 29.07.2022 г.

София

2022 г.

№	Вид публикация	Брой с отчитане на съавторство	Съдържание
1.	Монография	1	3
2.	Учебно помагало	1	5
3.	Публикувана глава от колективна монография	2	6
4.	Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация ( <i>Scopus или Web of Science</i> )	0.5	8
5.	Студии, индексирани в други международни бази данни с научна информация, публикувани в научни списания	0.5	9
6.	Статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация ( <i>Scopus или Web of Science</i> )	1	9
7.	Статии, индексирани в други международни бази данни с научна информация, публикувани в научни списания	8	10
8.	Доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация ( <i>Scopus или Web of Science</i> )	1	16
9.	Доклади, публикувани в колективни токове с научна редакция	11.5	17
-	<b>ОБЩО:</b>	<b>26.5</b>	-
	<b>*от тях – публикации индексирани в <i>Scopus</i> и <i>Web of Science</i></b>	<b>2.5</b>	

## I. ПУБЛИКУВАНА МОНОГРАФИЯ

**(1.1.) Ножаров, Щерьо. «Социални разходи на кръговата икономика в ЕС», Академично издателство на БАН "Проф. Марин Дринов", 2022 г., [ISBN 978-619-245-199-8]. COBISS.BG-ID 51301640**

COBISS: <https://plus.bg.cobiss.net/opac7/bib/51301640#full>

Цитираното монографично изследване е защитено в катедра „Икономикс“ - УНСС, издадено е в академичното издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ и е посочено в раздел „Нови книги“ на НАЦИД.

Оригиналността на идеите които стоят в основата монографията се подчертава от апробирането им пред *Икономическата комисия на ООН за Европа* (UNECE). По нейна покана, авторът е изнесъл доклад на 4.11.2021г. на тема: „Въвеждане на кръговата икономика във вътрешноводния транспорт“ (UNECE, 2021,p.13).<sup>1</sup>

В монографията са преплетени два фундаментални въпроса: проблемът с квантифицирането на социалните разходи и проблемът с дефинирането на кръговата икономика като теоретичен модел. В тази насока са и приносите на изследването. Анализът е построен върху методологията на новата институционална икономика, което го отличава от множеството анализи на кръговата икономика извършени, базирани върху неокласическия методологически апарат.

Целта на монографичното изследване е извеждането на алтернативна концепция за спецификата на социалните разходи като структура, относителен дял и ефективност при изграждането на кръгова икономика в ЕС. Негов обект са социалните разходи, разглеждани като теоретична концепция, а негов предмет са моделите за измерване на социалните разходи в контекста на възможното им прилагане в областта на кръговата икономика.

В този контекст, настоящото изследване използва теоретичната основа на новата институционална теория като стъпва върху нейните постановки в областта на управлението на отпадъците и концепцията за кръгова икономика. Кръговата икономика в контекста на

---

1. UNECE (2021). UN Economic Commission for Europe-Inland Transport Committee. Report of the Working Party on Inland Water Transport on its sixty-fifth session. ECE/TRANS/SC.3/215. p.13. URL: <https://unece.org/sites/default/files/2021-12/ECE-TRANS-SC.3-215e.pdf>

организациите за оползотворяване на отпадъци се разглежда като институционализиран имитиращ административен пазар. Към неговия анализ се подхожда с установяването на нивото на транзакционните разходи и ефективността на разпределението на правата на собственост. Определя се взаимодействието между институционалната страна и структурата на управление на този пазар съобразно визията за организациите по оползотворяване на отпадъци като особени йерархии.

Новата институционална икономика все още не разполага с достатъчно голям набор от концепции, които да предоставят мощни инструменти за очертаването на въпроси които трябва да бъдат обяснени чрез интерпретирането на голям набор от факти и връзките между тези факти. Ето защо всяко ново изследване което използва такъв вид методология носи някакъв принос към изясняване на нейната теоретична концепция, дори и то да е свързано със специфичен проблем като социалните разходи на кръговата икономика.

В контекста на новата институционална икономика неокласическите микроикономически модели не могат да бъдат директно използвани за анализ на институциите. Техните характеристики свързани с рационалността на потребителите, повторемостта на организирането на пазарните сделки. Свързания с това детерминизъм влиза в конфликт с теоретичните постановки на новата институционална икономика.

Настоящото изследване се опитва да изгради собствен модел основан на традициите на новата институционална икономика и базиран на нейната теория. Този модел в бъдеще би могъл да се разшири върху анализ на по-широк кръг от явления надхвърлящ кръговата икономика.

Изследването на база на широк литературен преглед идентифицира слабости в съществуващите други модели за определяне на социалните разходи, включително и такива в контекста на управление на отпадъците. Например: двойно отчитане на екологичните разходи при определяне на социалните разходи, смесване на разбирането за интернализиране на външните разходи и измерването на социалните разходи, смесване на разбирането за общинска система за управление на битовите отпадъци без използването на колективни организации за оползотворяване на отпадъците с концепцията за кръгова икономика и други. По този начин, съществуващите модели са неприложими за измерване на социалните разходи в контекста на кръговата икономика.

Заклучението оспорва универсалния характер на водещата дефиниция в икономическата теория, според която социалните разходи са равни на частните разходи плюс външните разходи и приема, че тя не може да се приложи за концепцията за кръговата икономика на Европейския съюз. Изследването предлага алтернативен модел за измерването им в този специфичен контекст.

Монографичното изследване е в общ обем от 207 страници, като е структурирано в три глави, заключение, използвана литература и приложения.

## **II. ПУБЛИКУВАНО УЧЕБНО ПОМАГАЛО**

**(2.1.) Ножаров, Щерьо. „Корпоративна социална отговорност: учебно-методическо помагало“, София: Издателски комплекс-УНСС, 2021г. [ISBN - 978-619-232-489-6], COBISS.BG-ID – 47983112**

COBISS: <https://plus.bg.cobiss.net/opac7/bib/47983112#full>

Това което отличава цитираното учебно-методическо помагало от други подобни издания е специфичния анализ на материята на корпоративната социална отговорност. Фокуса на този анализ е пречупен през инструментариума на „новата институционална икономика“ и „икономикса“ - съчетаващ микроикономическия и макроикономическия подход. Докато другите подобни издания, които са посветени на тази тема, използват инструментариума на: маркетинга, екоикономиката и мениджмънта на човешките ресурси.

Тези отличителни черти на цитираното помагало допълват съществуващата учебна литература по тематиката и го правят полезно както за студентите от ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, така и за специалисти от практиката.

И от учебно-методическа гледна точка в него са използвани нови подходи включващи:

Тестовите въпроси са разделени в две категории - с ниска и с висока трудност. Това улеснява самоподготовката на студентите и дава възможност на тези от ОКС „Магистър“ и

специалистите от практиката да се фокусират върху надграждащите знания. Те работят с въпроси от категорията с висока трудност. Обратното, студентите от ОКС “Бакалавър“ могат да започнат от въвеждащо ниво в материята, така че да навлязат в нея постепенно. Те работят с въпросите от категорията с ниска трудност.

Обособен е самостоятелен нов раздел с методически указания за разработването на магистърска дипломна работа отразяващи спецификата на корпоративната социална отговорност. Тези указания улесняват студентите от ОКС „Магистър“ и техните научни ръководители при избора на тема и при самото разработване на изследването.

Резюметата на темите в учебното помагало съдържат дефиниции които са придружени от референции към високо индексирани източници. Така читателите са улеснени в търсенето на допълваща информация за дефинициите и могат да се запознаят със съответния им контекст в оригинал.

След всяка една от темите на учебното помагало има конкретно за нея препоръчана литература обхващаща две категории източници: академични публикации на български език и високо индексирани източници на английски език. Това допълва литературата в учебните програми която е дадена общо за цялата дисциплина без разграничение по отделните теми.

Учебно-методическото помагало е в общ обем от 148 страници, като е защитено в катедра „Икономикс“-УНСС и е публикувано от Издателски комплекс-УНСС.

### **III. ПУБЛИКУВАНА ГЛАВА ОТ КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФИЯ**

**(3.1) Ножаров, Щ., «Седма глава: Управление на отпадъците», «Устойчиво градско развитие - поуки за София», Издателство на Нов български университет, 2021г., стр.183-206, [ISBN - 978-619-233-176-4];**

Ефективността на управлението на отпадъците е важна част от цел 12 „Отговорно потребление и производство“ на Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030г. Тази тема представлява същността и на концепцията за кръгова икономика, която е основна за ЕС. Целта на цитираната публикация е да допринесе за устойчивото управление на отпадъците на Столична община (България). Анализът обаче може да се използва и за нуждите на общините с над 100 000 население. Методологията включва качествен и количествен анализ. Създаден е статистически модел, с който да могат да бъдат прогнозирани изменения в общото количество генерирани отпадъци на територията на Столична община във връзка с промени на туристическия поток. Това може да подпомогне бюджетирането на процеса на управление на отпадъците в Столична община. Също така е направена оценка на ефективността на управление на отпадъците в Столична община и са направени предложения за нейното подобряване. Все по-строгите разпоредби на ЕС, водят до по-големи разходи за управление на отпадъците (по-високи изисквания за управление на депата за отпадъци, по-високи цели за рециклиране, по-високи изисквания за изгаряне на отпадъци и т.н.). Ето защо, моделите за икономическо управление на общинските отпадъци могат да подобрят ефективността на управлението на общинските бюджети.

**(3.2) Ножаров, Щ., «Пета глава: Критичен анализ и оценка на политиката за повишаване на енергийната ефективност на транспорта през периода 2014-2020г.», «Оценка на енергийната ефективност на транспорта в контекста на политиката за устойчиво развитие», Издателски комплекс-УНСС, 2016г., стр.28-37, [ISBN 978-954-644-860-6];**

Все по-високите цели на ЕС в областта на намаляване на въглеродните емисии оказват силно влияние върху транспортния сектор в България. Освен в транспорта и енергетиката, нефта се използва дори и в медицината и фармацевтиката. Той е основна суровина и в химическата промишленост. Това води до необходимостта от ограничение на потреблението на петрол. В цитираната публикация е направен анализ на: икономическите инструменти, административните инструменти, институционалния модел, потребителския модел, научната и иновационната подкрепа за сектора, състоянието и тенденциите за развитие на инфраструктурата. Енергийната ефективност на транспортния сектор е въпрос

от ключово значение за енергийната сигурност и независимост на България. Във време в което енергийния сектор е в криза и в трансформация, която изисква огромни финансови разходи за решаването им енергийната ефективност на транспортния сектор би могла да бъде част от решението на енергийния проблем и то на доста по-ниска цена. Преструктурирането на енергийния сектор ще трае дълго време, докато голяма част от мерките в областта на енергийната ефективност могат да дадат бърз резултат и могат да получат допустимо финансиране по фондовете на ЕС. В цитираната публикация се дават конкретни препоръки в тази насока.

#### **IV. СТУДИИ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ ИЗДАНИЯ, РЕФЕРИРАНИ И ИНДЕКСИРАНИ В СВЕТОВНОИЗВЕСТНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ (*Scopus* или *Web of Science*)**

**(4.1.) Nozharov, S. and Nikolova, N., “Shadow economy and populism – risk and uncertainty factors for establishing low-carbon economy of Balkan countries (Case study for Bulgaria)”, *Economic Studies journal*, 2020, Volume 29, Issue 3, Pages 121 – 144 [ISSN 02053292];**

Основната цел на цитираната публикация е да формулира сценариеен модел за анализ на възможностите за изграждане на нисковъглеродна икономика в страните с икономики в преход. Моделът изследва рискови фактори като ниво на сива икономика и популизъм въз основа на прилагането и развитието на икономическата политика на балканските страни и в същото време показва бъдещите тенденции на климатичните промени и несигурността на климатичните модели. В изследването е приложен трансдисциплинарен подход. Възприемането на изменението на климата и разбирането за нисковъглеродната икономика се изследват чрез анализ на общественото мнение и анализ на публикации в медиите. Резултатите от изследването са важни за изясняване на мултикултурните различия като фактор за риск и несигурност в процеса на прилагане на политиката за изменение на климата. По този начин могат да се изведат географски аспекти на риска и несигурността, които не са свързани само с икономическото развитие на съответните страни.



## **V. СТУДИИ, ИНДЕКСИРАНИ В ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ СПИСАНИЯ**

**(5.1.) Коралова – Ножарова, П. и Ножаров, Щ. Дигитализацията на транспортната инфраструктура и нейното отражение върху управлението на човешките ресурси, Народностопански архив, бр.3, 2022г., стр.49-70 [ISSN (print): 0323-9004];**

В изследването се проучват ефектите от пандемията, свързана с COVID 19, върху процеса на дигитализация на човешките ресурси при управлението на инфраструктурни обекти в областта на транспортния сектор. Също така се разглежда дилемата между цел №8 на UN SDG за висока заетост на населението и дигитализацията на процесите и управлението на човешките ресурси. Те ще изискват ползване само на висококвалифициран персонал и по-малко човешки фактор. Тези процеси могат да увеличат производителността на труда и икономическия растеж за сметка на негативни ефекти върху съвкупното търсене, социалното неравенство и заетостта.

## **VI. СТАТИИ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ ИЗДАНИЯ, РЕФЕРИРАНИ И ИНДЕКСИРАНИ В СВЕТОВНОИЗВЕСТНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ (*Scopus* или *Web of Science*)**

**(6.1.) Nozharov, S. “The institutional economics of collective waste recovery systems: An empirical investigation”, *Economic Studies journal*, 2018, Volume 27, Issue 5, Pages 172 – 180 [ISSN 02053292];**

Основната цел на изследването е да се разработи модел за измерване на транзакционните разходи в системите за колективно оползотворяване на отпадъци. В изследването е използвана методологията на новата институционална икономика. Въздействието на изследването е свързано както с разширяването на границите на теорията за взаимодействието между транзакционните разходи и социалните разходи, така и с идентифицирането на институционалните пропуски на концепцията на ЕС за кръгова икономика. Ако пазарната структура на сектора за оползотворяване на отпадъци е олигопол, тогава системите за колективно оползотворяване на отпадъци са неефективни и

размерът на техните транзакционни и социални разходи ще бъде на максимум. Транзакционните разходи в областта на екологичната политика не съществуват само при прилагането на политики, базирани на стимули, както се посочва от EPA-USA (2000). Те съществуват и в случай на изкривявания на институционалната среда, в която се прилага екологичната политика.

## **VII. СТАТИИ, ИНДЕКСИРАНИ В ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ СПИСАНИЯ**

### ***A). Статии на английски език***

#### **(7.1.) Nozharov, S. “Hybrid threats as an exogenous economic shock”, *Economic Archive* (4), 2019, p.21-29 [ISSN 0323-9004];**

Целта на изследването е да обогати теорията за екзогенните икономически шокове и техните разновидности. По този начин ще могат да се обяснят флукуации на бизнес цикъла, които в настоящия момент нямат категорично обяснение. Изведен е иконометричен модел в резултат на извършен регресионен анализ. На следващо място се допълва и материята за хибридните заплахи, които все още не са добре изследвани интердисциплинарно. Представен е икономическият поглед върху тях, с цел да бъдат надградени изследванията в областта на сигурността и отбраната. Резултатите в посочения времеви период според използваните данни за България могат да бъдат интерпретирани по следния начин. Има значима връзка между флукуациите на българския бизнесцикъл и изменението на броя на извършените престъпления от конкретизиран специфичен вид, посочен в иконометричния модел. При извеждането на прогнозен тренд на развитието на тези конкретни категории престъпления би било възможно да се подпомогне прогнозирането на бизнес цикъла.

**(7.2.) Nozharov, S. "Transaction Costs in Collective Waste Recovery Systems in the EU", *Economic Archive*, (1), 2018, p.18-30 [ISSN 0323-9004];**

В изследването се идентифицират институционални дефекти на действащия модел на управление на отпадъците в ЕС. Анализът е фокусиран върху икономическия модел на „разширена отговорност на производителя“ и колективните системи за управление на отпадъците. Целта на изследването е създаване на модел за измерване на транзакционните разходи при дейността на организациите по оползотворяване на отпадъци. Моделът е тестван чрез анализ на българските колективни системи за управление на отпадъците, които прилагат законодателството на ЕС от 10 години. Избран е отпадъчният поток на отработените масла и излезлите от употреба нефтопродукти заради неговата икономическа важност и малкото изследвания, които го анализират. Повечето изследвания до момента разглеждат основно отпадъците от опаковки, смесените битови отпадъци или излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване. Въздействието на изследването е насочено към подпомагане на процеса за създаване на „кръгова икономика“ в ЕС стартирал през 2015 г.

**(7.3.) Nozharov, S. "Efficiency of Public Administration Management in Cultural Heritage Protection". *Economic Alternatives Journal* (2), 2017, p. 307-316 [ISSN (print): 1312-7462];**

В публикацията се анализират възможностите за изграждане на модел за ефективно управление на публичната администрация в областта на опазването на културното наследство с помощта на McKinsey 7Smodel. България е страна с богато културно и археологическо наследство от римско и византийско време. Значителен брой паметници на културата се намират на територията на страната и са официално признати за „световно културно наследство“ от ЮНЕСКО. В тази връзка неуспехите в опазването на българското културно наследство ще бъдат заплаха за опазването на световното културно наследство. Основната цел на изследването е да предложи мерки за развитие на управлението и контрола върху ефективността на опазването на културното наследство, осъществявано от публичната администрация (персоналът на българското Министерство на културата).

**(7.4.) Nozharov, S., & Koralova–Nozharova, P. "Transaction Costs and Institutional Change of Trade Litigations in Bulgaria". Research papers of UNWE, (3), 2018, p.123-133 [ISSN (print): 0861-9344];**

В настоящата статия се използват методите на новата институционална икономика за идентифициране на транзакционните разходи по търговските съдебни спорове в България. За нуждите на изследването е приложен индикативен модел, измерващ този вид разходи на микроикономическо ниво. Основната цел на модела е да прогнозира рационалното поведение на страните в търговските спорове в съответствие с транзакционните разходи в процеса на налагане на изпълнението на подписания търговски договор. Приложението на модела е свързано с по-точното измерване на транзакционните разходи на микроикономическо ниво, което би могло да доведе до по-добро прогнозиране и управление на тези разходи с цел постигане на пазарна ефективност и икономически растеж. Освен това се прави опит да се анализира ефективността на институционалната промяна на системата на търговското правосъдие и влиянието на реформата на съдебната система върху икономическия оборот. Увеличаването или липсата на намаление на транзакционните разходи при търговските спорове би означавало неефективност на реформата на съдебната система.

**Б). Статии на български език**

**(7.5.) Ножаров, Щ. „Дефекти на институционалната среда свързана с управлението на отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване“, сп.Индустриални отношения и обществено развитие 2(1), 2020г. , стр.1-10 [ISSN (online): 2683-0167];**

Изследването има за цел да анализира дефектите на институционалната среда свързана с управлението на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. В резултата на анализа са разработени препоръки за подобряване на правилата и органите които ги прилагат, така че да бъде защитена околната среда без да се създава прекомерна тежест за бизнеса при управление на този тип отпадъци. Използва се интердисциплинарен подход включващ икономически анализ с елементи на институционален нормативен

анализ. Основен извод от анализа е, че институционалната среда за управление на отпадъците от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване в България страда от съществени дефекти. С действията си министерството на околната среда и водите води сектора до олигополна структура, като разрешително за дейността имат ограничен брой стопански субекти. А подновяването на разрешителните става при условията на свободно тълкуване на нормативната уредба насочено към позволяване на откази по целесъобразност от страна на министерството. Това оказва силен натиск върху възможностите за свободна конкуренция и съответно води до нереално-високи цени за частните фирми ползващи услугите на организации по оползотворяване.

**(7.6.) Ножаров, Щ. "Анализ на типови казуси по чл.173 от Наказателния кодекс при посегателства срещу произведения на науката (плагиатство)", сп.Индустриални отношения и обществено развитие, бр.1, 2019г., стр.58-70 [ISSN (online): 2683-0167];**

Изследването е насочено към създаване на подход за анализ на типови казуси по чл.173 от Наказателния кодекс. Акцентът е върху посегателствата срещу произведения на науката. Научното плагиатство след 2010г. в България нарасна многократно. А в същото време липсва съдебна практика в тази област. Това показва необходимостта от повече теоретични разработки, включително и такива с практическа насоченост. В изследването се използва методологията на правния институционализъм. Настоящото изследване представя анализ на два типови казуса по чл.173 от НК свързани с плагиатство засягащо произведения на науката. То поставя основите на съставянето на база-данни съдържаща типови казуси в тази област чрез която да се улесни правоприлагането по чл.173 от НК и да се противодейства на това все по-масово явление в България. Съдебната практика по чл.173 от НК също почти отсъства, а това способства за изоставането на българските университети от световната наука и фактическата им липса в международните научни рейтингови класации. Малкият брой патенти също доказва ниското ниво на научна дейност в университетите и липсата на оригиналност в научните разработки. Според статистиката, държавните висши училища в десетгодишния период между 2007-2017г. са регистрирали едва 3% от всички регистрирани патенти в страната. Активната политика на пазара на труда

и въздействието ѝ върху младежката заетост включват качествено висше образование. Висше образование, преподавано от лектори които имат високо ниво на научни публикации, а не такива които четат от презентации в режим скрити бележки към слайдовете на монитора.

**(7.7.) Ножаров, Щ. „Особености на престъплението плагиатство по чл.173 от Наказателния кодекс при посегателства срещу произведения на науката“, сп.Наука, бр.3, 2019г., стр.61-70 [ISSN 0861-3362];**

Плагиатството е „кражба на интелектуална собственост“. Целта на настоящата статия е да създаде нови знания или да задълбочи разбирането на плагиатството като престъпление срещу правата на авторите в науката. Изследват се три теми: 1. Съдържанието на плагиатството в Наказателния кодекс; 2. Пречки за наказване на плагиатството; 3. Връзката между административното право и наказателния кодекс при наказване на плагиатството. В изследването е използвана методологията на правния институционализъм. Плагиатството в научната област е една от съществените пречки, стоящи пред българските университети, за да бъдат включени в световните класации, измерващи рейтинга на най-добрите висши училища. То е тежък проблем на българската наука и измества нейната основна цел от постигането на високи научни международно признати постижения към самоцелното постигане на високо количество научни публикации, подпомагащо кариерното израстване. Плагиатството измества обективността на конкурсите за заемане на научни длъжности и фаворизира онези кандидати, които успяват да пишат скоростно по-обемни и все по-голям брой научни публикации, без значение на тяхната оригиналност и реална научна стойност. Настоящото изследване не претендира за изчерпателност. То е провокирано от липсата на съдебна практика по чл. 173, ал. 1 от Наказателния кодекс, касаеща посегателства срещу произведения на науката. Този факт влиза в конфликт с многобройните публикации в сборници от български научни конференции, които нямат нито един научен източник и претендират да откриват за пръв път вече известни извън България неща.

**(7.8.) Ножаров, Щ. „Влияние на принципа на ‘академичната автономия’ при оспорване по съдебен ред на актовете на органите по Закона за развитие на академичния състав в Република България“, 2019г., сп.Наука, бр.1, стр.44-52 [ISSN 0861-3362];**

Значението на публикацията в теоретичен аспект е свързано със запълване на липсващата празнина в теорията относно значението на принципа за „академичната автономия“. Развитието на мрежи от български висши училища с цел по-качествено обучение или постигането на по-високи научноизследователски резултати е свързано с изясняването на този принцип. Използвана е методологията на институционалната икономика и интердисциплинарните инструменти от икономика и право. Направени са предложения за промяна в нормативната уредба.

**(7.9.) Чобанова Р. и Ножаров Щ.. „Икономически проблеми и решения в научните конференции в България“. сп.Икономическа мисъл. 63 (5), 2018г., стр.117-134 [ISSN: 0013-2993];**

Целта на изследването е да се идентифицират основните икономически проблеми – предмет на дискусия сред научната колегия в рамките на провежданите икономически научни конференции в България, предлаганите решения и качеството на аргументацията им. Обект на изследване са 300 статии от 8 конференции, проведени през 2016 г., организирани от 12 от общо 26 университета и института с икономически специалности. За постигането на поставената цел е предложен и приложен аналитичен инструментариум за систематизирана оценка, базиран на добри практики на реномирани национални и международни издания. Въз основа на получените резултати са формулирани изводи и препоръки за ясна проблематика и цел на научните конференции, съгласуваност на тематиките им и разпространение на аргументираните решения, за да се окаже съдействие на формирането на научнообоснована стратегия и политика на икономическо развитие, както и на икономическите науки.

**VIII. ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ ИЗДАНИЯ, РЕФЕРИРАНИ И ИНДЕКСИРАНИ В СВЕТОВНОИЗВЕСТНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ (*Scopus или Web of Science*)**

**(8.1.) Nozharov, S. “Identification of the barriers to the circular economy - The case of the furniture industry”, *Digitalisation and Circular Economy: Forestry and Forestry Based Industry Implications - Proceedings of Scientific Papers (12th WoodEMA Annual International Scientific Conference)*, Union of Scientists of Bulgaria and WoodEMA, i.a., 2019, Pages 111 - 116 [ISBN 978-954397042-1];**

Основната цел на публикацията е да се идентифицират бариерите, които възпрепятстват развитието на кръговата икономика в ЕС. Анализирани са и възможностите за внедряване на кръгова икономика в мебелната индустрия. В изследването е приложена методологията на новата институционална икономика. Използвани са статистически данни за България, която е член на ЕС от над 10 години. Анализът е фокусиран върху мебелната индустрия и ефективността на разширената отговорност на производителя. Рамката на анализа се основава на ясното разграничение между кръгова икономика и рециклиращата икономика. В повечето публикации досега се прави разлика само между кръгова икономика и линейна икономика. По този начин са идентифицирани отделните етапи от процеса на преход към кръгова икономика. Резултатите от изследването са в три аспекта. На първо място ще се добавят знания към публикациите, които анализират бариерите, които възпрепятстват развитието на кръговата икономика в ЕС. Това ще позволи да бъде развита концепцията за кръгова икономика. На второ място изследването ще анализира как концепцията за кръгова икономика може да бъде приложена в мебелната индустрия от гледна точка на разширената отговорност на производителя. На трето място публикацията ще добавя допълнителна информация за връзката между социалните и транзакционните разходи. Това ще подпомогне измерването на тези разходи.



## IX. ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В КОЛЕКТИВНИ ТОМОВЕ С НАУЧНА РЕДАКЦИЯ

### *А. Доклади на английски език*

**(9.1.) Nozharov, S. and Koralova-Nozharova, P. "Circular economy as an opportunity for the development of inland waterway transport (the case of Danube river)", Economic Development and Policies: Realities and Prospects – Proceedings of Scientific Papers (Economic Research Institute at BAS), 2020, p.682-689 [ISBN 978-619-245-039-7];**

В резултат на теоретичния преглед и емпиричния анализ в обхвата на настоящото изследване се приема, че транспортът по вътрешните водни пътища на река Дунав може да бъде интегриран в кръговата икономика. Поради ограничените страници на настоящото изследване не са анализирани някои въпроси, свързани с важността на бъдещото развитие на ВВТ в съответствие с основните компоненти на концепцията за кръгова икономика. В тази връзка ще има предложени идеи, които могат да се използват като основа за провеждане на научни статии или идеи, които могат да бъдат разработени от изследователи, които имат опит в тази област. Следователно пълното интегриране на вътрешния воден транспорт по река Дунав към кръговата икономика в бъдеще може да бъде постигнато чрез, първо, хармонизиране на информационните и комуникационните технологии в отделните видове транспорт в мултимодалните транспортни услуги. Второ, необходимо е да се проучи задълбочено приносът и значението на вътрешните пристанища за развитието на концепцията за кръгова икономика. На трето място, би било по-добре да се анализират възможностите за повторно използване на плавателните съдове и да се предложат мерки за удължаване на жизнения цикъл на подвижния състав, както и възможностите за неговото рециклиране. На последно място е необходимо да се очертаят перспективите за развитие на концепцията за корпоративна социална отговорност в транспортните компании, работещи по река Дунав.

**(9.2.) Nozharov S. and Koralova P. Failures of the national policy for sustainable development of Bulgaria – economic dimensions. (Conference Paper) Economic and social development of Slovakia – School of Economics and Management of Public Administration in Bratislava, 2017, pp.193-205 [ISBN 978-80-89654-39-0];**

България е член на ЕС от 2007 г. Страната има дефекти в икономическата си политика, които могат да имат отрицателно въздействие върху политиките на ЕС като цяло. Когато икономическата политика на държава-членка е опорочена от системни стратегически погрешни схващания, е необходимо това да бъде анализирано задълбочено. Дебатът за бъдещето на ЕС след BREXIT и концепцията за Европа на много скорости е следствие от ефективността на икономическите и политически системи във всяка отделна държава-членка. В тази публикация са разгледани икономическите предизвикателства, произтичащи от провала на българската национална политика за устойчиво развитие за периода 2000-2015 г. По отношение на икономическата глобализация, енергийните и екологични регулации се предлагат средства за коригиране на идентифицираните стратегически погрешни схващания. Терминът „устойчиво развитие” не е нито тривиално понятие, което трябва да бъде официално записано в стратегически документи, нито е лишено от икономически смисъл. И обратно, докато не се осъзнае по правилния начин неговото решаващо значение за икономическата политика на България, страната ще продължи да изостава от световните икономически процеси. Ето защо е необходимо стратегическите документи като Националната програма за развитие на България 2020 да бъдат съществено преработени, за да излязат от рамката на механичното компилиране на тривиални термини и клишета. Основните цели на стратегическия документ трябва да бъдат както реалистични, така и амбициозни и да не се ограничават до рамката „бизнес както обикновено“. Освен това тези цели трябва да бъдат синхронизирани една с друга, но не и да се изключват взаимно.

## **Б. Доклади на български език**

### **(9.3.) Ножаров Щ., „Транзакционните разходи при обществените поръчки в България“, Сборник с доклади: VII-ма Международна научна конференция – Икономическата (не)свобода, Издателски комплекс-УНСС, 2017г., стр.209-215 [ISBN 978-954-644-932-0];**

Икономическата свобода и съответно нейните ограничения са свързани с възможността на частните предприемачи да печелят обществени поръчки в условията на честна и лоялна (пазарна) конкуренция. Особено в период на пострецесионно възстановяване обществените поръчки са и финансова възможност за частните фирми да останат на пазара и да покрият поне минималните си издръжки. Публикацията прави опит да анализира институционалните аспекти на изцяло новия Закон за обществените поръчки обнародван в началото на 2016г. Транзакционните разходи породени от дефектите на този закон влияят пряко и на икономическата свобода като оскъпяват предприемаческата активност и в същото време ограничават свободната конкуренция. Като принос на настоящата публикация може да се посочи конкретното дефиниране на понятието „транзакционен разход“ свързан с реализиране на процедура по възлагане на обществена поръчка. Това дефиниране би позволило извършването на бъдещ иконометричен анализ на транзакционните разходи в тази област. Основно заключение на изследването е липсата на развитие и ефективност на нормативната уредба в областта на обществените поръчки, което води до дефекти в институционалната среда и създаващи високи транзакционни разходи

### **(9.4.) Ножаров Щ., Коралова-Ножарова П. «Планът за възстановяване и устойчивост на Република България – смяна на приоритетите в транспортния сектор». Сборник с доклади: Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през ХХI век-тенденции и предизвикателства. Академично издателство “Ценов” – Свищов, Том 2, 2021г., стр.651-658 [ISBN 978-954-23-2069-2];**

Настоящата публикация има за цел да установи до колко предложените мерки за развитие на транспортния сектор в Плана за възстановяване и устойчивост на Република България способстват освен за съживяване от пандемията COVID-19 и за трансформация на икономиката в дългосрочен план. В изследването се оценява приносът на отделните видове

транспорт за осигуряване на свързаност и мобилност в страната, както и неговото значение за постигане на ниско-въглеродна, енергийно-ефективна и интелигентна национална икономика. Определят се възможностите на националната транспортна система за развитие и разширяване на транс-европейската транспортна мрежа и създаване на европейски терминали за мултимодални превози. Планът за възстановяване и устойчивост е една от възможностите за дълго отлагания стратегически дебат за трансформация на българската икономика. Въпреки това, стратегическия дебат беше изместен от желанието за усвояване на високия финансов ресурс, който той предоставя от европейски източници. По-конкретно, по отношение на структурните реформи в сектор транспорт, те не съответстват напълно на приоритетите на Механизма за устойчивост и възстановяване за развитието на устойчив транспорт.

**(9.5.) Ножаров Щ. Понятие за „неопределеност“ при реализиране на българската национална политика по изменение на климата, Сборник с доклади: Пета научна конференция „Икономически предизвикателства: държавата и пазарът“, Издателски комплекс-УНСС, 2020г., стр.64-71 [ISBN 978-619-232-333-2];**

Настоящото изследване анализира понятието за „неопределеност“ от гледна точка на реализирането на политиките по изменение на климата. Извеждат се разликите между неопределеност и риск с цел по-ефективно симулиране и прогнозиране на бъдещи нисковъглеродни сценарии. Анализира се българската национална политика по изменение на климата и се правят препоръки за нейното подобряване. Методологически изменението на климата се разглежда като пазарен провал. На база на изведеният методологически апарат в първата част на изследването, е направен анализ на „Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020г.“ Установено е, че основните прогнози в него са погрешни на база на драстични разминавания между прогнозите и фактическите данни по Евростат. Бяха установени шест причини за тези грешни прогнози и на практика неефективно действие на третия национален план за действие по изменение на климата. Основните от тях са непознаването от страна на министерство на околната среда и водите на „неопределеността“. Така тя не е включена при изчисленията. Установи се, че доколкото е включен „риска“ , то няма данни това да е направено реално с

използването на модели и стойности от което може да се предположи, че авторите на плана не разбират и значението на термина „риск“ при научни изследвания.

**(9.6.) Ножаров, Щ. "Предизвикателства пред реформата на данъчното облагане в България". В: Ударната вълна и информационния взрив и предефинирането на финансите. София: Издателски комплекс-УНСС, 2020г., с.76-81 [ISBN 978-619-232-270-0];**

В публикацията е направен анализ за съответствието на българската данъчна политика с целите на европейската данъчна политика. Установява се, че българската данъчна политика не постига и двете основни цели на европейската данъчна политика: постигането на справедливо общество и силна икономика. Идентифицирани са пет предизвикателства пред нейната реформа: (1) пропорционалният (плосък) подоходен данък не функционира ефективно; (2) възможностите за оптимизиране на пропорционалният (плосък) подоходен данък са рискови; (3) българската данъчна система е конструирана като крайно потребителска и съществен елемент в нея е ДДС, а не плоския данък. Там трябва да се търсят резервите за нейното оптимизиране; (4) данъчната тежест в България е висока по стандартите на ЕС и е мит, че заради 10%-та данъчна ставка на подоходния и корпоративния данък България ще привлече преки чуждестранни инвестиции. Инвеститорите се влияят от общата данъчна тежест и инвестиционната среда; (5) високата миграция на населението която влияе на събираемостта на данъчните приходи.

**(9.7.) Ножаров, Щ. «Икономическа политика в контекста на липсата на икономическа политика». В: ЕС-измественият център и новата периферия. София: Издателски комплекс-УНСС, 2018г., с.129-134 [ISBN 978-619-232-143-7];**

Появата на концепция разглеждаща ЕС като център и периферия показва дефекти в икономическата политика на част от държавите-членки. Има ли такива в българската икономическа политика. Какви са нейните цели: техническо спазване на определени конвергентни критерии или реално подобряване на общественото благосъстояние. Какви са

результатите от тази политика и изостава ли България в икономическото си развитие спрямо своите съседки Румъния и Хърватия. Възможно ли е да бъде ускорен икономическия растеж. Икономическата политика не може да бъде подчинена единствено на постигането на по-висок икономически растеж. Важна е и разпределителната ефективност на резултатите от този растеж и дали тази политика води до повишаване на общественото благосъстояние. Такава икономическа политика може да се нарече инструментална. Защото е подчинена на абсолютизирането на определени инструменти или показатели. Поради това инструменталната икономическа политика е икономическа политика в контекста на липсата на икономическа политика. Тя е политика без основен фокус. Настоящото изследване обръща внимание и на факта, че докато Световна банка и ОИСР поддържат цели четири категории на технологичния износ, то българското НСИ отчита само една обща категория. Въпреки, че НСИ отговаря на всички стандарти на европейската статистика има логика да се отчита поне високотехнологичния износ. Направения в изследването емпиричен регресионен индикативен анализ показва, че този въпрос трябва да се обмисли.

**(9.8.) Ножаров Щ., „Екзогенността като предизвикателство пред съвременната икономическа теория“, Сборник с доклади: Икономика и икономическа теория: проблеми и взаимодействия., Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2017г., стр.108-117 [ISBN 978-954-21-0951-8];**

Съвременната икономическа теория в голяма степен е изучила стационарните колебания на бизнес-цикъла. Ендогенността преобладава в неокласическите и неокейнсианските теории свързани с него. Например, неокласическият модел на нобеловия лауреат Лукас (1987) за изчистване на пазара, обвързва рационалните очаквания за промени в ценовото равнище с намаляване на ефективността на очакваната икономическа политика спрямо реалното повишение на заплатите и цените (Лукас, 1987). Неокейнсианският модел на Ротемберг (1982) базиран на т.нар теория за „лепкавите цени“ в САЩ също се основава на релацията-цени и заплати (Ротемберг, 1982). В настоящата статия се анализират дебатите на съвременната икономическа теория, посветени на екзогенно причинените макроикономически шокове. Импулсите и разпространението на тези макроикономически сътресения също са систематизирани в изследването. Специално внимание е отделено на

технологичните шокове и асиметричните заплахи. Основната цел на изследването е да се обсъди дали подценените екзогенни фактори или фаворизираните ендегенни фактори причиняват колебания в бизнес цикъла.

**(9.9.) Ножаров Щ., „Деформации в цикличността – времето на икономическия пост-аутизъм“, Сборник с доклади: Критиката на неокласическия икономикс в светлината на глобалната финансово-икономическа криза от 2008-2009г., Издателство „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2016г., стр.166-177 [ISBN 978-954-21-0909-9];**

Деформациите в реалния бизнес цикъл все повече напомнят за недостатъците на неокласическите икономически теории. Поредното доказателство за това е световната криза от 2008 г. Какви са причините – случайни или логични. Възможно ли е да се предвиди и може ли да се предотврати. Какъв е резултатът от него и колко скоро можем да очакваме следващия. Икономическия пост-аутизъм не дава отговори, той само насочва те да се търсят отвъд хоризонта на неокласицизма. Глобалните процеси на интеграция, миграция, изменение на климата, виртуални мрежови връзки, стойностна оценка на моралния капитал и др. също показват липсата на актуалност на остарелите постулати на неокласическия икономикс.

**(9.10.) Ножаров Щ., „Възможности за провеждане на икономическа политика за устойчиво развитие на България“, Сборник с доклади: Следкризисния финансов свят – стагнация или радикална промяна, Издателски комплекс – УНСС, 2016г., стр.313-319 [ISBN 978-954-644-821-7];**

В публикацията се анализират новите реалности за България настъпили в резултат на световната финансова криза съчетана с глобални екологични проблеми. Решаването им изисква използването на комбинация от класически макроикономически инструменти съчетани с екофискални и екомонетарни мерки за постигане на пострецесионно възстановяване основано на устойчив икономически растеж. Изследователската теза стояща в основата на изследването е, че: без прилагането на екофискални и екомонетарни

инструменти при отчитането на фискална неутралност в условията на глобална финансова и екологична криза не могат да бъдат създадени предпоставки за устойчив икономически растеж на България, ненарушаващ международните екологични ангажименти на страната към ЕС и ООН.

**(9.11.)Ножаров Щ., „Институционални аспекти на „частните научни институти“ в България“, Сборник с доклади: XIV International Scientific Conference - Management and Engineering '16, Scientific-Technical Union of Mechanical Engineering [Year XXIV 13/199], 2016, стр. 966-974 [ISSN 1314-6327];**

Научните институти изпълняват важна обществена функция в период на продължаваща икономическа трансформация при която българската икономика се стреми да премине от продукция с ниска добавена стойност към наукоемка и иновационна с цел постигане на интелигентен икономически растеж. Това е и основна цел на всички европейски държави съдържаща се в цитираната в началото на изследването стратегия „Европа 2020“. С акцентирание единствено върху добивната и преработващата промишленост и при допускане на дефекти на институционалната среда за функциониране на научните институти, България не би постигнала интелигентен икономически растеж. Изследването анализира причините за незадоволителна работа на частните научни институти в България. За целите на анализа са използвани инструментите на институционалната икономика. Публикацията прави връзка с целите на политиката за интелигентен растеж. Анализът разглежда ефектите от членството на България в ЕС. Проучването идентифицира пропуски в правната среда и прави предложения за коригирането им. Ограниченията на изследването са свързани с липсата на достатъчно публична статистика.

**(9.12.)Ножаров Щ., „Икономически растеж и реформа на съдебната система в България в периода 2000-2015г.“, Сборник с доклади: Икономически предизвикателства: растеж, дисбаланси, устойчиво развитие, Издателски комплекс – УНСС, 2016г., стр.65-73 [978-954-644-834-7];**



Публикацията предлага концепция за нов модел за оценка на „реформата на съдебната система“, различен от прилагания от Световната банка и Международния валутен фонд, където се измерва темпът на икономически растеж на всяка страна. Техните модели, базирани на показатели за ефективност, разглеждат „реформата в съдебната система“ като постоянна и плаваща във времето, оценявана в определени периоди от време. Този факт възпрепятства идентифицирането на относителните законодателни пропуски на всяка една съдебна реформа. Новият модел, предложен от настоящото изследване, обсъжда възможностите как наличието на една реформа в съдебната система може да бъде идентифицирано чрез група индикатори. По този начин може да се определи както ефективността на реформата в съдебната система, така и волята на правителството за реформи по време на своя мандат. Моделът е особено полезен за прилагане от страни с икономики в преход, когато се оценява връзката между реформата на съдебната система и икономическия растеж. Като пример, в настоящото изследване моделът е приложен към съдебната система на България. Публикацията е цитирана от ЕБВР, както и в издания индексирани в SCOPUS.

**(9.13.) Ножаров, Щ. "Методически аспекти на повишаване на качеството на учебните материали по ПН Икономика във висшите училища", Сборник с доклади: Икономически предизвикателства: криза, възстановяване, устойчивост, Издателски комплекс – УНСС, 2021г., стр.70-78 [ISBN 978-619-232-635-7 (online)];**

Проблемите на преподаването на съвременната икономическа теория изискват рязко повишаване на качеството на учебните материали. То има за цел не само задържането на българските кандидатстуденти в България, но и привличането на чуждестранни кандидатстуденти към обучение в български висши училища. Учебните материали (учебници и учебни помагала) трябва да бъдат съобразени с новата ера на дигитализация, динамика и глобализация на теченията икономическата теория. В същото време те трябва да имат достатъчна степенна унификация за да могат да препоставят алтернативност и взаимозаменяемост в областта на един и същи или свързани учебни курсове и студентите лесно да работят с тяхната структура и съдържание. Публичността която поражда дигитализацията не трябва да води и до рискове за претенции към нарушаване на авторски

права и висшите училища трябва да имат възможност да управляват тези процеси превантивно за да се избягват конфликти. Задачата на настоящото изследване е да постави основите на една дискусия по темата и да обърне внимание на научната общност на важността на този въпрос.

# **A B S T R A C T S**

of

academic papers

by Chief Assistant Professor Shteryo Stefanov Nozharov, PhD

Department of Economics, UNWE

*(which don't repeat the papers submitted for acquiring educational scientific degree of “doctor” and obtaining the academic position of “chief assistant professor”)*

Subject: Participation in competition for acquiring academic position “Associate Professor” professional field 3.8. Economics, specialty “Political economy (microeconomics, macroeconomics, economic policy and sustainable development)”, promulgated in State Gazette, issue 60 of 29.07.2022

Sofia

2022

<b>№</b>	<b>Type of publication</b>	<b>Number</b>	<b>Contents</b>
1.	Monograph	1	29
2.	Learning aid material	1	31
3.	Published chapter of a collective monograph	2	32
4.	Studies, which are published in scientific resources, indexed and referenced in world-famous databases ( <i>Scopus or Web of Science</i> )	0.5	33
5.	Studies, published in scientific journals, which are indexed in other international databases	0.5	34
6.	Articles, which are published in scientific resources, indexed and referenced in world-famous databases ( <i>Scopus or Web of Science</i> )	1	35
7.	Articles, published in scientific journals, which are indexed in other international databases	8	35
8.	Conference papers, which are published in scientific resources, indexed and referenced in world-famous databases ( <i>Scopus or Web of Science</i> )	1	40
9.	Conference papers, published in conference proceedings with scientific editing	11.5	41
-	<b>TOTAL:</b>	<b>26.5</b>	-
	* <u>of which – publications, indexed in <i>Scopus</i> and <i>Web of Science</i></u>	<b>2.5</b>	

## I. PUBLISHED MONOGRAPH

**(1.1.) Nozharov, Shteryo. «Social costs of circular economy in EU», Academic publishing House of BAS "Prof. Marin Drinov", 2022, [ISBN 978-619-245-199-8]. COBISS.BG-ID 51301640**

COBISS: <https://plus.bg.cobiss.net/opac7/bib/51301640#full>

The aforementioned monograph is defended at Department of Economics, and it is published in the academic Publishing House of BAS “Prof. Marin Drinov” and it is also selected as one of the new books in the Section “New books” of NACID.

The originality and authenticity of the ideas that are the basis of the monograph are emphasized by their approval by UNECE. As a result of an invitation by the Secretariat of UNECE, the author has presented a paper on 4.11.2021 on topic: „Introduction of circular economy concept to the inland waterway transport “ (UNECE, 2021, p.13).<sup>2</sup>

Two fundamental issues are intertwined in the monograph: the problem with the quantification of the social costs and the problem, concerning the definition of circular economy concept as a theoretical model. The contributions of the research are also following the same direction. The analysis is based on the methodology of new institutional economy, which fact differentiates the research from the many analyses about circular economy, which are based on the neo-classical methodological apparatus.

The purpose of the monograph is to introduce an alternative concept for the specifics of social costs as a structure, relative share, and effectiveness of the process of establishing circular economy of EU. The object of the research are the social costs, examined as a theoretical concept and its subject are the models for measuring the social costs in the context of their possible introduction to the circular economy.

In this context, the current study uses the theoretical basis of new institutional theory and applies its propositions in the field of waste management and the circular economy concept. In the context of waste recovery organizations, circular economy is examined as an institutionalized

---

1. UNECE (2021). UN Economic Commission for Europe-Inland Transport Committee. Report of the Working Party on Inland Water Transport on its sixty-fifth session. ECE/TRANS/SC.3/215. p.13. URL: <https://unece.org/sites/default/files/2021-12/ECE-TRANS-SC.3-215e.pdf>

imitating administrative market. The analysis is done by establishing the level of transaction costs and the efficient allocation of the property rights. It is also determined the correlation amongst institutions and the management structure of the market, considering the vision of waste recovery organizations as special hierarchies.

There are not so many concepts yet, which could provide powerful tools for explaining a huge set of facts and the correlations amongst these facts in the field of new institutional economy. That is why, each new research that uses such type of methodology, contributes to the clarification of its theoretical concept, even though it is related to specific problems such as the social costs of circular economy.

In the context of the new institutional economy, the neo-classical microeconomic models could not be applied directly for analyzing the institutions. Their characteristics are related to the consumer's rationalities, the repetition of the market transactions organization. The related determinism conflicts with the theoretical findings of the new institutional economy.

The present research tries to establish its own model, based on the traditions of the new institutional economy and its theory. In the future, this model could be extended to the analysis of a wider range of phenomena beyond the circular economy concept.

The research, which is based on a wide variety of scientific literature, identifies weaknesses in the existing models for determination of social costs, including models in the field of waste management. For example: double counting of environmental costs in the context of social costs definition, mixing the understanding of external costs internalization and social costs measurement, mixing the understanding for municipal waste management system without the use of collective waste recovery organizations with the circular economy concept. In this way, the existing models are impossible to be used for measuring the social costs in the context of circular economy.

The conclusion of the monograph challenges the universal character of the main definition in the economic theory, according to which the social costs equal private costs plus external costs and considers that it could not apply to the circular economy concept of EU. The study proposes an alternative model for social costs measurement in this specific context.

The monograph has a total volume of 207 pages, and it is structured in three chapters, conclusions, references and appendices.

## II. PUBLISHED LEARNING AID MATERIAL

**(2.1.) Nozharov, Shteryo. „Corporate social responsibility: teaching and methodical aid material“, Sofia: Publishing house of UNWE, 2021. [ISBN - 978-619-232-489-6], COBISS.BG-ID – 47983112**

COBISS: <https://plus.bg.cobiss.net/opac7/bib/47983112#full>

What distinguishes the cited teaching and methodical aid material from other similar publications is the specific analysis of the matter of corporate social responsibility. The focus of the analysis is done through the tools of the “new institutional economy” and “economics” – combining the microeconomic and macroeconomic approaches. The other publications, devoted to this topic use the tools of marketing, eco-economics, and human resources management.

These distinctive features of the cited learning aid material complement the existing educational literature on the topic and make it useful for both students in bachelor’s and master’s degree and experts from the business.

In the learning aid material, there are used new approaches from educational-methodological viewpoint, such as:

The test questions are divided into two categories – some with low and others with high difficulty. This facilitates the self-training of students and give opportunities to those students, who are studying master’s degree, as well as the specialists from the business who are focusing on the development of their skills. They work with the questions from the category with high difficulty. On the opposite, the students who are studying bachelor’s degrees could begin learning the basic level of the materials and could enter the matter gradually. They work with the questions with low difficulty.

A separate new section with methodological guidelines for writing master’s thesis, reflecting the specifics of the corporate social responsibility is set aside. These guidelines make it easier for students and their scientific supervisors to choose a topic for their thesis and to make the research.

The abstracts of the themes in the learning aid material consist of term definitions, which are followed by reference list of high-impact publications. In this way, it will be much easier for

the readers to search for additional information about definitions and could get familiar with the respective context in original.

After each theme of the learning aid material, there is specific recommended literature, covering two categories of resources: scientific publications in Bulgarian and publications in English with high impact. This complements the literature in the curriculum, which is given in general for the entire discipline without distinction on individual themes.

The total volume of the learning aid material is 148 pages, and it is defended at Department of Economics, and it is published at the Publishing House of UNWE.

### **III. PUBLISHED CHAPTER OF COLLECTIVE MONOGRAPH**

**(3.1.) Nozharov, S., «Chapter Seven: Waste management», «Sustainable urban development – lessons for Sofia», Publishing House of New Bulgarian University, 2021, pp.183-206 [ISBN - 978-619-233-176-4];**

The effectiveness of waste management is an important part of UN sustainable goal 12 „Responsible consumption and production“ till 2030. This topic is the essence of the circular economy concept, which is the basic one for Europe. The purpose of the cited publication is to contribute to the sustainable waste management of Municipality of Sofia (Bulgaria). However, the analysis could be used for the needs of the municipalities with population over 100 000 citizens. The methodology consists of qualitative and quantitative analysis. It is created a statistical model, through which there could be forecasted the fluctuations in the total volumes of waste generated on the territory of Sofia municipality in correlation to the tourist flows. This can support the budgeting process of waste management of Sofia municipality. It is also made an evaluation of the waste management effectiveness in Sofia municipality, and there are made propositions for its improvement. The more stringent regulations of EU, lead to higher costs for the waste management processes (higher requirements for landfill management, higher recycling targets, higher waste incineration requirements and etc.). That is why, the models for economic municipality waste management could improve the effectiveness of the municipal budgetary management.



**(3.2.) Nozharov, S., «Chapter five: Critical analysis and evaluation of the policy for development of transport energy effectiveness in the period 2014-2020», «Evaluation of the transport energy effectiveness in the context of the sustainable development policy», Publishing House of UNWE, 2016, pp.28-37 [ISBN 978-954-644-860-6];**

The ever-higher targets of EU in the field of carbon emissions decrease strongly influence the transport sector of Bulgaria. Apart from transport and energy, oil is also used in the medicine and pharmacy. It is also basic raw material in the chemical industry. In the cited publication, it is made an analysis of the economic tools, administrative tools, institutional model, consumer model, scientific and innovation support for the sector, current status and trends for development of the transport infrastructure. The energy effectiveness of the transport sector is an issue with key significance for the energy security and energy independence of Bulgaria. In times, when the energy sector is in crisis and transformation, which costs many efforts and financial resources, transport energy effectiveness could be a solution of the problem at a much lower price. The restructuring of the energy sector will take a long time, while a huge part of the measures in the field of energy effectiveness could give fast result in receiving eligible funding by EU resources. In the cited publication concrete measures are proposed in this field.

#### **IV. STUDIES, PUBLISHED IN SCIENTIFIC RESOURCES, REFERENCED AND INDEXED IN WORLD-FAMOUS DATABASES (*Scopus or Web of Science*)**

**(4.1.) Nozharov, S. and Nikolova, N., “Shadow economy and populism – risk and uncertainty factors for establishing low-carbon economy of Balkan countries (Case study for Bulgaria)”, *Economic Studies journal*, 2020, Volume 29, Issue 3, Pages 121 – 144 [ISSN 02053292];**

The main purpose of the current publication is to formulate a scenario model for analysis of the opportunities for low-carbon economy establishment in the countries with transition economies. The model studies risk factors such as shadow economy level and populism based on

the implementation and development of Balkan countries' economic policy and at the same time shows future climate changes tendencies and uncertainties of climate models. A transdisciplinary approach is implemented in the study. Climate change perception and understanding about low-carbon economy are examined through the public opinion and analysis of mass-media publications. The results of the research are important in order to clarify the multicultural divergences as a factor for risk and uncertainty in the implementation process of the policy for climate change. In this way geographical aspects of risk and uncertainty, which are not only related to the economic development of the relevant countries, could be brought out.

## **V. STUDIES, PUBLISHED IN SCIENTIFIC JOURNALS, WHICH ARE INDEXED IN OTHER INTERNATIONAL DATABASES**

**(5.1.) Koralova–Nozharova, P. and Nozharov, S. Digitalization of the transport infrastructure and its impact over human resources management, Economic Archive (3), 2022, p.49-70 [ISSN 0323-9004];**

The purpose of the study is to identify the effects of COVID 19 pandemic over the process of human resources digitalization in the field of transport infrastructure management. It is also examined the dilemma between achieving UN SDG № 8 for decent work and economic growth and human resources digitalization. In this regard only high-qualified employees and less human resources will be needed for the development of the sector. These processes will lead to an increase in the labor productiveness and economic growth, but they will also have a negative impact over the aggregate demand, social inequality and employment rate.

## **VI. ARTICLES, PUBLISHED IN SCIENTIFIC RESOURCES, REFERENCED AND INDEXED IN WORLD-FAMOUS DATABASES (*Scopus or Web of Science*)**

**(6.1.) Nozharov, S. “The institutional economics of collective waste recovery systems: An empirical investigation”, *Economic Studies journal*, 2018, Volume 27, Issue 5, Pages 172 – 180 [ISSN 02053292];**

The main purpose of the study is to develop a model for transaction costs measurement in the Collective Waste Recovery Systems. The methodology of New Institutional Economics is used in the research. The impact of the study is related both to the enlargement of the limits of the theory about the interaction between transaction costs and social costs and to the identification of institutional failures of the EU concept for circular economy. If the market structure of the waste recovery sector is an oligopoly, then Collective Waste Recovery Systems are inefficient and the amount of their transaction and social costs will be at the maximum. Transaction costs in the field of environmental policy do not exist only in the implementation of incentive-based policies, as it is stated by the EPA-USA (2000). They also exist in the case of distortions of the institutional environment where the environmental policy is implemented.

## **VII. ARTICLES, PUBLISHED IN SCIENTIFIC JOURNALS, WHICH ARE INDEXED IN OTHER INTERNATIONAL DATABASES WITH SCIENTIFIC INFORMATION**

### ***A). Articles in English***

**(7.1.) Nozharov, S. “Hybrid threats as an exogenous economic shock”, *Economic Archive* (4), 2019, p.21-29 [ISSN 0323-9004];**

The aim of this study is to contribute to the theory of exogenous economic shocks and their equivalents in an attempt to explain business cycle fluctuations, which still do not have a clear explanation. To this end the author has developed an econometric model based on a regression analysis. Another objective is to tackle the issue of hybrid threats, which have not yet been subjected to a cross-disciplinary research. These were reviewed in terms of their economic

characteristics in order to complement research in the fields of defence and security. The results for the studied period using empirical data for Bulgaria can be interpreted as follows. There is a significant relationship between the fluctuations of the Bulgarian business cycle and the change in the number of certain crime types represented as independent variables in the econometric model. Projections of these particular categories of crime can be used in forecasting the business cycle.

**(7.2.) Nozharov, S. “Transaction Costs in Collective Waste Recovery Systems in the EU”, *Economic Archive*, (1), 2018, p.18-30 [ISSN 0323-9004];**

The study aims to identify the institutional flaws of the current EU waste management model by analysing the economic model of ‘extended producer responsibility’ and collective waste management systems and to create a model for measuring the transaction costs borne by waste recovery organizations. The model was approbated by analysing the Bulgarian collective waste management systems that have been complying with the EU legislation for the last 10 years. The analysis focuses on waste oils because of their economic importance and the limited number of studies and analyses in this field as the predominant body of research to date has mainly addressed packaging waste, mixed household waste or discarded electrical and electronic equipment. The study aims to support the process of establishing a ‘circular economy’ in the EU, which was initiated in 2015.

**(7.3.) Nozharov, S. "Efficiency of Public Administration Management in Cultural Heritage Protection". *Economic Alternatives Journal* (2), 2017, p. 307-316 [ISSN (print): 1312-7462];**

The publication analyzes the possibilities of building a model for effective public administration management in the field of cultural heritage protection using McKinsey 7S model. Bulgaria is a country with rich cultural and archaeological heritage since Roman and Byzantine times. Significant number of cultural monuments are located on the territory of the country and are officially recognized as “world cultural heritage” by UNESCO. In this regard, the failures of Bulgarian cultural heritage protection will be a threat to the world cultural heritage protection. The main objective of the study is to propose measures for the development of management and control effectiveness of cultural heritage protection carried out by the public administration (the staff of the Bulgarian Ministry of Culture).

**(7.4.) Nozharov, S., & Koralova–Nozharova, P. "Transaction Costs and Institutional Change of Trade Litigations in Bulgaria". Research papers of UNWE (3), 2018, p.123-133 [ISSN (print): 0861-9344];**

The methods of new institutional economics for identifying the transaction costs of trade litigations in Bulgaria are used in the current paper. For the needs of the research, an indicative model, measuring this type of costs on microeconomic level, is applied in the study. The main purpose of the model is to forecast the rational behavior of trade litigation parties in accordance with the transaction costs in the process of enforcing the execution of the signed commercial contract. The application of the model is related to the more accurate measurement of the transaction costs on microeconomic level, which fact could lead to better prediction and management of these costs in order market efficiency and economic growth to be achieved. In addition, it is made an attempt to be analysed the efficiency of the institutional change of the commercial justice system and the impact of the reform of the judicial system over the economic turnover. The augmentation or lack of reduction of the transaction costs in trade litigations would mean inefficiency of the reform of the judicial system.

**B). Articles in Bulgarian**

**(7.5.) Nozharov, S. „Failures of the institutional environment, related to the waste electrical and electronic equipment management“, Industrial relations and public development Journal 2(1), 2020, pp.1-10 [ISSN (online): 2683-0167];**

The main objective of the study is to analyze the failures of the institutional environment related to the waste electrical and electronic equipment management. As a result of the research, there will be proposed measures for improving the rules, used by the responsible authorities in order the environment to be protected. This action is necessary to be implemented without establishing burden for the business in the process of waste management. The interdisciplinary approach, including elements of both economic analysis and institutional normative analysis, will be used. Main conclusion of the analysis is that the institutional environment for waste management of obsolete electrical and electronic equipment in Bulgaria suffers from serious defects. The actions that Ministry of environment and waters takes to regulate the sector, only leads to oligopoly structure, as only a limited number of economic agents could receive a license

for such activity. However, the renewal of the licenses is done in the conditions of free interpretation of the legislation in this field and allows authorized refusals on the side of the ministry. This results in strong pressure over the possibilities for free competition and leads to unrealistically high prices for private companies which use the services of waste recovery organizations.

**(7.6.) Nozharov, S. "Analysis of typical cases in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria, concerning crimes against works of science (plagiarism), Industrial relations and public development Journal, vol.1, 2019, pp.58-70 [ISSN (online): 2683-0167];**

The main purpose of the study is to be created an approach for identifying and interpreting various types of cases in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria. The main accent is put over the crimes against intellectual property (works of science). Plagiarism in the field of science has been rising in Bulgaria since 2010. At the same time, there is no case-law in this field. This fact demonstrates the need of more theoretical studies, concerning the crimes against works of science to be done and especially studies which are related to the legal practice. The methodology of institutionalism in law is used in the present research.

The study presents an analysis of two types of cases in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria, related to plagiarism, affecting works of science. It puts the foundations for compilation of databases, containing cases in this area in order to be facilitated law enforcement in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria and to counteract this increasingly widespread phenomena in Bulgaria. A judicial practice in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria is almost missing and this contributes to the lagging behind of Bulgarian universities in the world scientific ratings. The low number of patents issued also proves the low level of research activity at universities and the absence of originality and contributions in the scientific publications of researchers. According to the statistics available, state higher schools in the ten years period 2007-2017 have registered only 3% of the registered patents in the country. The active policy of the labor market and its impact over the youth employments requires quality higher education: higher education with lectors publishing high-impact articles but not lectors, reading presentations.

**(7.7.) Nozharov, S. Characteristics of plagiarism as a crime in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria, Nauka (Science) journal - vol. 3, 2019, pp. 61-70 [ISSN print 0861-3362];**

Plagiarism is „theft of intellectual property “. The aim of the present paper is to produce new knowledge or deepen understanding of the plagiarism as a crime against authors’ rights in science. Three topics are investigated: 1.The content of plagiarism in the Criminal Code; 2.Obstacles to punishment of plagiarism; 3.The relationship between the administrative law and the criminal code in punishing plagiarism. The methodology of Legal Institutionalism is used in the research. Plagiarism in research analysis is one of the significant obstacles, that Bulgarian universities face to be included in the world ratings for best higher schools. It is a big problem for the development of the Bulgarian science and shifts its main purpose from achieving high scientific internationally recognized achievements to the self-serving achievement of a high number of scientific publications, supporting career growth. Plagiarism displaces the objectivity of the competitions for acquiring academic positions and is in favor of those candidates who succeed in writing many scientific publications with low quality and originality. The current research does not pretend to be exhaustive. The idea for its writing is provoked by the lack of judicial practice in accordance with art. 173 of the Criminal Code of Republic of Bulgaria, concerning crimes against intellectual property (works of science). This fact comes into conflict with the numerous publications in conference proceedings, which do not have a reference list and their authors pretend to discover for the first-time things already known outside Bulgaria.

**(7.8.) Nozharov, S. Influence of the 'Academic Autonomy' Principle on the Appeal of Acts of Institutions in accordance with the Law Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, Nauka (Science) journal - vol. 1, 2019, pp. 44-52 [ISSN print 0861-3362];**

In theoretical aspect, the significance of the publication is related to the fulfilling of the missing gap in the theory, regarding the meaning of “academic autonomy” principle. The development of scientific networks and higher schools networks whose main purpose is to achieve more qualitative education and higher research impact, is related to the clarification of this principle. In the publication there are used both the methodology of the institutional economics

and the interdisciplinary instruments of economics and law. There are made propositions for change of the regulatory framework.

**(7.9.) Chobanova R. & Nozharov S. Economic problems and solutions, identified in the scientific conferences in Bulgaria, *Economic Thought Journal*, 63 (5), 2018, pp.134-149 [ISSN: 0013-2993];**

The main objective of the current study is to identify the key economic problems that are the subject of discussions among the academic community during the economic conferences carried out in Bulgaria, as well as their solutions and the quality of their argumentation. For the purposes of the research, 300 articles of habilitated participants, presented in 8 scientific conferences, held in Bulgaria in 2016, are examined. An analytical toolkit for systematized assessment, based on the good practices of reputed national and international journals, has been proposed and applied. Based on the achieved results, conclusions and measures are formulated for the improvement of the paper reviewing process. It is concluded admission for publishing of predominantly those papers which contribute to definition and solving the general economic problem of the national economy taking into account its historic, geographic specifics, legal framework and level of technology development and usage.

**VIII.PAPERS, PUBLISHED IN CONFERENCE PROCEEDINGS, REFERENCED AND INDEXED AT WORLD-FAMOUS DATABASES WITH SCIENTIFIC INFORMATION (*Scopus or Web of Science*)**

**(8.1.) Nozharov, S. “Identification of the barriers to the circular economy - The case of the furniture industry”, *Digitalisation and Circular Economy: Forestry and Forestry Based Industry Implications - Proceedings of Scientific Papers (12th WoodEMA Annual International Scientific Conference)*, Union of Scientists of Bulgaria and WoodEMA, i.a., 2019, Pages 111 - 116 [ISBN 978-954397042-1];**



The main purpose of the paper is to identify the barriers that impede the circular economy development in the EU. There will also be analyzed the possibilities of circular economy implementation in the furniture industry. The methodology of new institutional economy will be applied in the study. There will be used statistical data for Bulgaria which has been an EU member-state for over 10 years. The analysis will be focused on the furniture industry and the effectiveness of the extended producer's responsibility. The framework of the analysis will be based on the clear distinction between circular economy and recycling economy. In most of the publications so far, it is made only a distinction between circular economy and linear economy. In this way the particular stages of the transition process to circular economy will be identified. The findings of the study have three aspects. On the first place, it will add knowledge to the publications, which analyze the barriers that impede the development of the circular economy in Europe. This will allow the circular economy concept to be developed. On second place, the publication will study how the circular economy concept will be implemented in the furniture industry from the viewpoint of the extended producer's responsibility. On third place, the publication will bring further information about the relationship between social and transaction costs. This will help the measurement of these costs to be developed.

## **IX. PAPERS, PUBLISHED IN EDITED COLLECTIONS**

### ***A). Articles in English***

**(9.1.) Nozharov, S. and Koralova-Nozharova, P. "Circular economy as an opportunity for the development of inland waterway transport (the case of Danube river)", *Economic Development and Policies: Realities and Prospects – Proceedings of Scientific Papers (Economic Research Institute at BAS)*, 2020, p.682-689 [ISBN 978-619-245-039-7];**

As a result of the theoretical overview and the empirical analysis in the scope of the present study, it is assumed that the Danube inland waterway transport could be integrated to the circular economy. Due to the limited pages of the current research, some issues, related to the importance of the future development of the IWT in accordance with the main components of the circular economy concept are not analyzed. In this regard, there will be proposed ideas, which could be

used as the basis for the conduction of research papers or ideas, which could be developed by researchers who have expertise in this field. Consequently, the full integration of the Danube inland waterway transport to the circular economy in the future could be achieved by, firstly, the harmonization of the information and communication technologies in the separate transport modes in the multimodal transportation services. Secondly, it is necessary to examine in depth the contribution and significance of inland ports to the development of the circular economy concept. Thirdly, it would be better to analyze the possibilities for reuse of the vessels and propose measures to prolong the rolling stock's life cycle as well as the possibilities for its recycling. On the last place, it is necessary to outline the perspectives for development of the corporate social responsibility concept in the transport companies operating on the Danube.

**(9.2.) Nozharov S. and Koralova P. Failures of the national policy for sustainable development of Bulgaria – economic dimensions. (Conference Paper) Economic and social development of Slovakia – School of Economics and Management of Public Administration in Bratislava, 2017, pp.193-205 [ISBN 978-80-89654-39-0];**

Bulgaria is a member of the EU since 2007. The country has issues with its economic policy, which issues could have negative impact over the EU's policies as a whole. When the economic policy of a Member State is blemished by a systematic strategic misconceptions, it is necessary this to be analyzed in depth. The debate, about the future of the EU after BREXIT and the concept about multi-speeded Europe is consequence of the efficiency of the economic and political systems in each individual Member States. Economic challenges arising by the failure of Bulgarian's national policy for sustainable development for the period 2000-2015, are examined in this publication. In terms of the economic globalization and energy and ecological regulations, remedies for the identified strategic misconceptions are proposed. The term "sustainable development" is neither a trivial concept that should be formally written in strategic documents, nor it is lacking economic sense. Conversely, until its crucial meaning for the economic policy of Bulgaria is not realized in the right way, the country will continue to lag behind the global economic processes. That is why it is necessary strategic documents, such as the National Development Program of Bulgaria 2020 to be substantially revised in order it to go beyond a framework of mechanical compilation of trivial terms and clichés. The main goals of a strategic

document should be both realistic and ambitious and not limited to the framework “business as usual”. Moreover, these goals should be synchronized one to another but not excluding each other.

## **B). *Articles in Bulgarian***

**(9.3.) Nozharov, S., „Transaction costs of public procurement procedures in Bulgaria“, Conference proceedings of the: VII<sup>th</sup> International scientific conference – Economic (non)freedom, Publishing house of UNWE, 2017, pp.209-215 [ISBN 978-954-644-932-0];**

Economic freedom and therefore its restrictions are related to the possibility of private entrepreneurs to win public procurement contracts in terms of fair (market) competition. Especially in a period of post-recessionary recovery, the public procurement contracts are financial opportunity for private companies to stay in business and to meet at least its minimum allowances. The main objective of the publication is to analyze the institutional aspects of the all-new Public Procurement Act promulgated at the beginning of 2016. Transactional costs arising from defects of this law have direct impact on economic freedom and they lead to more expensive entrepreneurial activity and at the same time limit free competition.

Main contribution of the publication is the definition of the term “transaction cost”, which is related to the implementation of public procurement procedures. This definition could allow conduction of a future econometric analysis in this field. The main conclusion of the study is that a developed and effective legislation is missing in the field of public procurement procedures, and it leads to defects in the institutional environment and creates high transaction costs.

**(9.4.) Nozharov, S. and Koralova-Nozharova, P. «Recovery and resilience plan of the Republic of Bulgaria – changing the priorities in the transport sector ». Conference proceedings: Sustainable development and socio-economic cohesion in XX<sup>th</sup> century – trends and challenges. Academic publishing house “Tsenov” – Svishtov, vol. 2, 2021, pp.651-658 [ISBN 978-954-23-2069-2];**

The purpose of the current paper is to examine at what extent the proposed measures for development of the transport sector in the Recovery and resilience plan of Republic of Bulgaria are appropriate for recovery from the COVID-19 pandemic and for transformation of the national economy in the long-run. There will also be evaluated the contribution of the separate modes of transport in the process of ensuring connectivity and mobility of the country, as well as its importance for reaching low-carbon, energy efficient and intelligent national economy. In the conclusion, they are identified the possibilities of the national transport system to contribute for the development and extension of the trans-European transport network and the establishment of European terminals for multimodal transportation services. The National recovery and resilience plan is one of the possibilities to be achieved the long-delayed strategic debate for transformation of the Bulgarian economy. Instead, the strategic debate was replaced by the willingness of absorbing high financial resources from the EU funds. Concerning the presented structural reforms in transport sector, they do not entirely respond to the priorities of the Recovery and resilience facility for development of sustainable transport.

**(9.5.) Nozharov, S. The term “uncertainty” in the implementation of the Bulgarian national policy for climate change, Conference proceedings: Fifth scientific conference „Economic challenges: the state and the market“, Publishing house of UNWE, 2020, pp.64-71 [ISBN 978-619-232-333-2];**

The main purpose of the current paper is to analyze the term uncertainty in the context of the implementation of climate change policies. The differences between uncertainty and risk are presented in order to be more efficiently simulated and forecasted various low-carbon scenarios in the future. It is analyzed the Bulgarian national policy for climate change and concrete measures for its improvement are summarized. From methodological point of view, the climate change is studied as a market failure. Based on the methodological apparatus in the first part of the study, it is made a critical analysis of the “Third national action plan on climate change for the period 2013-2020”. It is concluded that the main forecasts in this action plan are wrong because of the drastic discrepancies amongst the forecasts and the actual data according to the Eurostat. There were found six reasons why these forecasts are wrong and why this third national action plan on climate change is ineffective. The most important of these reasons are that the ministry of environment

and waters ignores the term “uncertainty”, and it is not concluded in the calculations. It was concluded that as far as the term “risk” is concerned, there is no information such calculations to have been done with the usage of models and values, which means that the authors of these conclusions do not understand the term “risk”.

**(9.6.) Nozharov, S. "Challenges to the reform of the taxation system in Bulgaria". In: The shockwave, the information explosion and pre-definition of the finances. Sofia: Publishing house of UNWE, 2020, pp.76-81 [ISBN 978-619-232-270-0];**

In the study it is made an analysis of the compliance of the Bulgarian tax policy with the European tax policy. It is concluded that the Bulgarian tax policy does not correspond with the main purposes of the European tax policy: achieving fair society and strong economy. Five main challenges to the development of the taxation reform are identified: (1) proportional (flat) income tax does not function efficiently; (2) the possibilities for optimization of the proportional (flat) income taxes are risky; (3) Bulgarian tax system is constructed as an end consumer and the essential element in its structure is VAT, but not the flat tax. Reserves for its optimization should be sought there.; (4) the tax burden in Bulgaria is high according to the EU standards and it is a myth that because of 10 % tax rate of income and corporate tax in Bulgaria, many direct foreign investments will be attracted. What interest investors is the overall tax burden and the investment environment; (5) the high migration rate of the Bulgarian population influences the collection of tax revenues.

**(9.7.) Nozharov, S. «Economic policy in the context of missing economic policy». In: EU-the displaced center and the new periphery. Sofia: Publishing house of UNWE, 2018. pp.129-134 [ISBN 978-619-232-143-7];**

The emergence of the concept that is studying the EU as a center and periphery shows the failures of the economic policy in many of the EU member-states. Are there similar failures in the Bulgarian economic policy? What are the main goals of this policy: to be observed the convergence criteria or to be improved the quality of life in the country. What are the results of this policy and

is Bulgaria lagging behind its economic development in comparison to its neighboring countries Romania and Croatia? Is it possible the economic growth of the country to be speeded up?

The economic policy could not be subordinated solely to the achievement of higher economic growth. What is also important is the allocation efficiency of the economic growth results and whether this policy leads to higher welfare. Such type of economic policy could be called an instrumental one, because it is a subject to the absolutization of certain instruments and indicators. That is why the instrumental economic policy is an economic policy in the context of missing economic policy. It is a policy without focus. The present study takes attention to the fact that while World bank and OECD maintain four categories of the technological export, the Bulgarian National statistical institute report only one category. Although National statistical institute responds to all the European statistical standards, it is logically at least the indicator “high-tech export” to be considered. The empirical regression analysis, which is made in the study, shows that this issue needs to be considered.

**(9.8.) Nozharov S., "Exogeneity as a Challenge of the Modern Economic Theory," *Economy and Economic Theory: Problems and Interactions, Conference Proceedings Department of Economics, University of Economics - Varna, issue 1, 2017, pp. 108-117 [ISBN 978-954-21-0951-8];***

The contemporary economic theory has to a great extent examined the stationary fluctuations of the business-cycle. The endogeneity prevails in the neo-classical and neo-Keynesian theories, related to it. For example, the neo-classical model of the Nobel laureate Lucas (1987) for market clearing links rational expectations for changes in the price level with the decrease of effectiveness of the expected economic policy to the real increase of wages and prices (Lucas, 1987). The neo-Keynesian model of Rotemberg (1982) based on the so-called theory for “sticky prices” in USA is also based on the correlation prices and wages (Rotemberg, 1982).

The debates of the modern economic theory, dedicated to the exogenously caused macroeconomic shocks, are analyzed in the current paper. The impulses and propagation of these macroeconomic shocks are also systematized in the study. A special attention is paid to the technology shocks and the asymmetrical threats. The main objective of the research is to be discussed if the

underestimated exogenous factors or the favored endogenous factors cause the business cycle fluctuations.

**(9.9.) Nozharov, S., „Deformations in the business cycle – the time of economic post-autism “, Conference proceedings: Critiques of the neo-classical economics in relation to the global financial crisis since 2008-2009., Publishing house „Science and Economics “, Economic university of Varna, 2016, pp.166-177 [ISBN 978-954-21-0909-9];**

The deformations in the real business cycle is increasingly reminiscent of the shortcomings of neoclassical economic theories. Another proof of this is the global crisis of 2008. What are the reasons- incidental or logical. Was it possible to be foreseen and could it be prevented. What is the result of it and how soon we can expect the next one. Post-Autistic Economics does not give answers, it only requires them to be sought beyond the horizon of neoclassicism. The global integration and migration processes, as well as the virtual network connections, climate change, valuation of the moral capital also show that actual neo-classical economic statements are missing.

**(9.10.)Nozharov, S., „Opportunities for implementation of economic policy for sustainable development of Bulgaria“, Conference proceedings: After-crisis financial world – stagnation and radical changes, Publishing house of UNWE, 2016, pp.313-319 [ISBN 978-954-644-821-7];**

The publication analyzes the new realities of Bulgaria occurred as a result of the global financial crisis combined with global environmental problems requiring a combination of classical macroeconomic tools with ecological fiscal and ecological monetary measures to achieve the post recessionary recovery based on sustainable economic growth. The research thesis of the study is that there could not be created prerequisites for sustainable economic development of Bulgaria not violating the international ecological engagements of the country to EU and UN if effective eco-fiscal and eco-monetary instruments are not used in considering the fiscal neutrality in the conditions of global financial and ecological crisis.

**(9.11.) Nozharov S., "Institutional failures and transaction costs of Bulgarian private research institutes", Conference proceedings: XIV International Scientific Conference - Management and Engineering '16, Scientific-Technical Union of Mechanical Engineering [Year XXIV 13/199], 2016, p. 966-974 [ISSN 1314-6327];**

Scientific institutes have important public function in the period of continuous economic transformation in which the Bulgarian economy seeks to move from low-valued production-based economy towards a knowledge-intensive and innovative one with the purpose of achieving intelligent economic growth. This is also the main purpose of all member-states national strategies, which is cited at the beginning of the study of the Europe 2020 strategy. Bulgaria won't achieve intelligent economic growth if the main accent is put only over the extracting and processing industries and it assumes defects in the institutional environment for functioning of the scientific institutes. The publication analyzes the reasons entailing unsatisfactory work of Private research institutes in Bulgaria. For the purposes of the analysis the tools of Institutional Economics are used. The report makes connection with the objectives of the smart growth policy. Analysis considered the effects of Bulgaria's membership in the EU. The study identifies gaps in the legal environment and makes proposals to correct them. The limitations of the research are related to the lack of sufficient public statistics.

**(9.12.) Nozharov S., Economic growth, and the reform of the judicial system of Bulgaria in the period 2000-2015 (vision for a new measurement model). Conference proceedings: Economic challenges: growth, disbalances, sustainable development, Publishing house of UNWE, 2016, pp.65-73 [978-954-644-834-7];**

The publication proposes a concept for new model for evaluation of the “reform of the judicial system”, different from those applied by the World Bank and the International Monetary Fund where the economic growth rate of each country is measured. Their models, based on performance indicators, examine the “reform of the judicial system” as constant and floating in time, evaluated in certain periods of time. This fact obstructs the identification of the relative legislative miscarriages of every single judicial reform. The new model, proposed by the current



study, discusses the possibilities how the presence of a single reform of the judicial system could be identified by a group of indicators. In this way it can be determined both the effectiveness of the reform of the judicial system and the government will for reform during its mandate. The model is especially useful to be implemented by countries with transitional economies when evaluating the correlation between the reform of the judicial system and the economic growth. As an example, in the current study the model is applied to the judicial system of Bulgaria. The publication is cited by EBRD as well as by articles, indexed in SCOPUS database.

**(9.13.)Nozharov, S. "Methodical aspects for quality increasing of learning aid materials in scientific field “Economics” at higher schools, Conference proceedings: Economic challenges: crisis, recovery, sustainability, Publishing house of UNWE, 2021, pp.70-78 [ISBN 978-619-232-635-7 online];**

The problems solving, related to the modern economic theory, needs the quality of the education materials to be enhanced. Its main purpose is not only to be retained the Bulgarian applicant students, but also foreign students to be attracted by the education system at Bulgarian higher schools. The education materials (textbooks) should be written in line with the new era of digitalization, dynamics, and globalization of the mainstreams in the economic theory. At the same time, these materials need to be unified to assume alternativeness and interchangeability in the field of the same courses and the students should easily understand their structure and content. The publicity, generated by digitalization, should not lead to risks for copyright claims and the management of the higher schools needs to preventively manage these processes to avoid conflicts. The purpose of the current paper is to raise discussions on the topic and to draw the attention of the academic community to the importance of the problem.